

PAROCHIE VAN DE H. MARTINUS te Groningen
(Oud-Katholieke parochie voor Groningen, Friesland, Drenthe en de
Noordoostpolder)

Parochiebrief 17-5-2024 No. 112

Inhoud:

- 1. Van de pastoor/uit de parochie**
- 2. Als je goed wilt bidden**
- 3. Choral Evensong in de Nieuwe Kerk**
- 4. Diocesane livestreamvieringen**
- 5. Hoe wij vieren**
- 6. Thuiscollecte**
- 7. Veilige kerk**
- 8. Agenda vieringen**
- 9. Contact**

Eerstkomende viering

- Zondag 19 mei, 11.00 uur – **Hoogfeest van Pinksteren.**
De uitstorting van de Heilige Geest

1. Van de pastoor

Zondag 19 mei aanstaande is de vijftigste dag van het Paasfeest. Dan vieren we dat de Heer Jezus Christus, die na zijn kruisdood en opstanding uit de doden nu bij God is verheerlijkt, ons niet alleen heeft achtergelaten, maar dat God ons in zijn Naam de Heilige Geest heeft gezonden, die ons alles te binnen zal brengen wat Jezus heeft gezegd en gedaan en die ons met zijn vele gaven aanvuurt en kracht geeft, inspireert tot navolging van Christus. Dat is een feest dat gevierd mag worden!

*De Nederdaling van de Heilige Geest op de apostelen, Maria, de Moeder van de Heer en de vrouwen en mannen die met hen op Pinksteren in de bovenzaal (Handelingen 1, 13 en 2, 1-4) verzameld waren.
Schilderij van Hendrick Bloemaert uit 1661 in de Oud-Katholieke kerk van Amersfoort.*

Wat ook een reden tot vreugde is dat deze week de toestemming van de verzekering is gekomen om de *waterschade* in kerk en pastorie aan te pakken. Vakanties van mensen die daaraan hun fiat moesten geven zorgden voor weer enkele weken vertraging, maar nu kan het werk dus echt *gepland* gaan worden. U zult het merken!

Hieronder treft u deze week een lange inleiding op een in verhouding korte tekst *“Als je goed wilt bidden.”* Een tekst die mijns inziens de moeite waard is, want goed bidden is immers een gave van de Geest. Waarom er een wat lange inleiding nodig is, zult u begrijpen als u het hebt gelezen.

Liggen aan de tekst over het goede bidden spreken ontleend aan de woestijnvaders – en -moeders, christelijke kluizenaars in de vierde eeuw na Christus in de woestijn van Egypte, ten grondslag, hier volgt een korte spreuk uit 2023 uit de honderden *spreuken (of citaten* zoals hij ze zelf noemt) die Maarten van Stokkum in de loop van de jaren zelf heeft geschreven of soms ergens gevonden. Deze week las hij mij er één voor uit 2023 die met Pinksteren heeft te maken en die ik op mijn beurt weer aan u doorgeef:
No. 1505. *“Het proces naar Pinksteren toe is een soort van innerlijk wortel schieten in de aarde van het geloof.”*

9 april 2023.

Verderop ook nog iets over de *choral evensong* waarin ik op Pinksterzondagmiddag in de Nieuwe Kerk in Groningen zal voorgaan en waarvoor u ook van harte bent uitgenodigd om die mee te vieren.

Al onze zieken en allen die in liefde en zorg rondom hen staan wens ik kracht en alle goeds. En ons allen wens ik Gods Geest dat die ons steeds weer vernieuwt en ons bezielt om in de Geest van Jezus te kunnen denken en leven.

Een hartelijke groet voor u allen,
Wietse van der Velde, pastoor

2. Als je goed wilt bidden

Volgend jaar gedenken christenen wereldwijd dat in 325 het beroemde *concilie van Nicea*, het eerste oecumenische concilie werd gehouden. Op dit concilie, deze bisschoppensynode van de gehele katholieke kerk van die dagen, werd vooral gesproken over de vraag *Wie is Christus*, wat betekent het dat Hij de eniggeboren Zoon van God wordt genoemd. Om aan theologische meningsverschillen een einde te maken werd toen door het concilie de geloofsbelijdenis van Nicea opgesteld. Deze geloofsbelijdenis - die later nog werd uitgebreid met zinnen over de Heilige Geest en het werk van de Geest - is het gezamenlijke geestelijke eigendom van de katholieke, orthodoxe en de grote protestantse kerken. In onze Oud-Katholieke Kerk is dit de geloofsbelijdenis die op de meeste zon- en feestdagen wordt gezongen. Volgend jaar zal wereldwijd worden gevierd dat deze geloofsverwoording ons als christenen van verschillende tradities verbindt. Wat nog belangrijker is: er zal op allerlei manieren ook gesproken worden over die steeds actuele vraag *Wie is Christus*. Ook in ons land zal dat juni volgend jaar op een oecumenische dag in Gouda worden gevierd. Namens de Beraadsgroep Geloven en Kerkelijke Gemeenschap van de Raad van Kerken in Nederland, waarvan ik lid ben, zit ik in de stuurgroep die deze viering van 1700 jaar Nicea mag voorbereiden. Als voorbereiding op de eerste bijeenkomst van die stuurgroep greep ik nog eens naar een boek waarin over dat concilie, zijn beslissingen en zijn invloed geschreven werd. Daarin kwam ik ook de naam tegen van Evagrius van Pontus, een niet geheel onomstreden verdediger van de christologie van Nicea. Ik kende de naam van de man, maar ik had nog nooit echt iets van hem gelezen en ik dacht dat ik dat toch maar eens zou moeten gaan doen. Tot mijn verrassing kwam ik de week daarna een tekst met als titel "Als je goed wilt bidden" geschreven door Evagrius tegen in de nieuwsbrief van de WCCM, de World Community for Christian Meditation waarvan onze oud-pastoor Victor Scheijde de nationale coördinator is. Ik maar gedacht dat het geen toeval was, dat ik deze tekst toevallig bij het snel doorlezen van die nieuwsbrief las. Ik wil die tekst dan ook graag aan u doorgeven, met daaraan voorafgaand een korte samenvatting van het leven en werken van Evagrius.

Evagrius van Pontus

Evagrius werd in 345 geboren in Iborra in Pontus (Noord-Turkije) en stierf in 399 in Kellia (Egypte). Hij maakte als jonge man kerkelijke carrière bij belangrijke theologische grootheden als de heiligen Basilius van Caesarea en Gregorius van Nazianze, die resp. 14 juni en 9 mei in de kalender van onze kerk staan. Hij was hard op weg steunpilaar van keizer Theodosius te worden die het christendom tot staatsgodsdienst verhief, toen hij door een droom gewaarschuwd in 382 plotseling verdween uit de rijkshoofdstad Constantinopel (geruchten willen dat een liefdesaffaire de reden van zijn vertrek was!). Hij dook weer op in Jeruzalem, waar hij na een ernstige ziekte en zorgzaam pastoraat in het dubbelklooster van mannen en vrouwen op de Olijfberg roeping kreeg voor het leven van monnik en asceet. Hij ging in de leer bij verschillende eremieten en anachoreten (kluizenaars) in Egypte, (die in zijn tijd bij duizenden in de Egyptische woestijn leefden). Omdat hij thuis was in filosofie en theologie was hij geschikt voor de taak om het gedachtengoed van verschillende generaties woestijnvaders en -moeders goed op papier te zetten. Die waren zelf vaak analfabeet of in elk geval niet hoog opgeleid. Er circuleerden wel spreukenverzamelingen en verhalen van hen. Evagrius bracht daar systeem in. En zijn geschriften werden een belangrijke schakel in de ontwikkeling van het kloosterleven en de christelijke visie op ascese en mystiek.

Evagrius had grote invloed op mensen als Johannes Cassianus, die kloosters stichtte in het zuiden van Frankrijk, Johannes Climacus in de Sinai en Benedictus van Nursia, de zesde eeuwse vader van het westerse monnikendom.

De wijsheid uit de woestijn was geen geloofsleer, maar eerder een spirituele psychologie. De lijst van Acht Gedachten en andere aanwijzingen van Evagrius zijn dan ook niet zozeer een morele meetlat, maar een hulp om meer grip te krijgen op de krachten en zwakheden van de geest. Het rijtje van acht luidt: gulzigheid, wellust, hebzucht, treurigheid, toorn, luiheid, ijdelheid en hoogmoed. Je hebt er jezelf maar mee en ze houden je af van innerlijke rust en de Godservaring, zegt Evagrius. Evagrius stond bekend als streng voor zichzelf en wijs voor anderen. Hij was niet wars van theologische speculaties en dat zorgde ervoor dat hij bij latere christenen onder verdenking van ketterij kwam. Evagrius wordt als heilige vereerd in de Syrisch-Orthodoxe Kerk, die zijn feest viert op 16 januari, en in de Armeens-Apostolische Kerk, die zijn feest viert op 11 februari. De andere kerken bleven hem wat wantrouwig zoals gezegd wat wantrouwig bekijken. Maar dat verhinderde toch niet dat een aantal van zijn geschriften omdat zij praktisch en bruikbaar waren ook in de westerse katholieke kerk invloed bleven houden. En daarom na deze lange inleiding de i verhouding korte tekst van Evagrius over goed bidden. Ik ben benieuwd wat u hiervan vindt.

Als je goed wilt bidden

Gebed is een vrucht van zachtmoedigheid en de afwezigheid van boosheid.

Gebed is een vrucht van vreugde en dankzegging.

Gebed is de uitsluiting van droefheid en ontmoediging. [...]

Als je goed wilt bidden, maak dan niemand boos, anders ga je tevergeefs op weg.

Laat je offer, zo wordt gezegd, voor het altaar liggen en ga eerst om je met je medemens te verzoenen (vgl. Mt 5,23-24), en als je terug bent, zul je zonder moeite bidden. Want wrok verblindt het verstand van degene die bidt en verduistert zijn gebeden.

Wie verdriet en wrok in zijn hart bewaart, is als iemand die water put en het in een lekkend vat giet. [...]

Als je wilt bidden "in de geest", heb dan geen hekel aan iemand en je zult geen wolk hebben die je zicht verduistert tijdens het gebed. [...]

Aandacht op zoek naar gebed zal gebed vinden, want als er iets is dat op gebed volgt, dan is het aandacht; we moeten ons er dus op toeleggen.

Zoals het zicht het beste is van alle zintuigen, zo is het gebed goddelijker dan alle deugden. [...]

Wanneer je in je gebed een punt hebt bereikt dat boven alle andere vreugden uitstijgt, dan heb je in alle waarheid het gebed gevonden.

Wietse van der Velde, pastoor

3. Choral Evensong in de Nieuwe Kerk Pinksterzondag 19 mei 17.00 uur

Op Pinksterzondag zal ik 's middags om 17.00 uur voorgaan in de Choral evensong, de gezongen vespers in de Nieuwe Kerk aan het Nieuwe Kerkhof in Groningen. Het is daar een goede gewoonte dat het koor *Choral Voices* onder leiding van Daniel Rouwkema met Mannus Hofsink aan het orgel maandelijks deze vespers volgens de Anglicaanse orde van dienst met muziek uit de rijke schat aan Engelse kerkmuziek zingt.

Het koor Choral Voices in de Nieuwe Kerk in Groningen

“Kom, Heilige Geest,
vervul de harten van uw gelovigen
en ontsteek in hen het vuur van uw goddelijke liefde;
gij die door de verscheidenheid van alle talen
de volken in de eenheid van het geloof hebt samengebracht”
zo luidt de vertaling van de bekende Latijnse antifoon *Veni sancte Spiritus*,
als gezang 491 in ons gezangboek.

Vuur, begeestering, liefde; ze komen allemaal terug in de muziek van deze evensong met veel Engelse kerkmuziek uit de 20^e eeuw, maar ook in een stukje gregoriaans, de hymne *Veni creator Spiritus/Kom, schepper Geest*. Ook zijn er een paar bekende Engelse hymns *Be present, Spirit of the Lord* en *Come down o Love Divine* op bekende melodieën van respectievelijk Charles Hubert Parry en Ralph Vaughan Williams. U bent allen van harte welkom in deze viering om zo deze Pinksterzondag samen met andere christenen te besluiten.

Wietse van der Velde, pastoor

4. Diocesane livestreamvieringen

Iedere zondag en op de belangrijkste feestdagen wordt voor het aartsbisdom Utrecht een livestreamuitzending om 10.00 uur vanuit de kathedrale kerk te Utrecht verzorgd. Op de landelijke website van de OKKN www.OKKN.nl kunt u de link aanklikken.

5. Hoe wij vieren

In juni 2022 zijn alle coronamaatregelen die het kerkelijk leven beperkten vervallen. In onze parochie hebben we over manier van vieren in onze parochie het volgende afgesproken:

1. Bij het uitwisselen van de vredegroet kan men elkaar met het geven van een hand, een hoofdknik of een lichte buiging “vrede” wensen.
2. De heilige communie wordt in een kring onder twee gedaanten uitgereikt.
De hostie wordt door de priester uitgereikt.
De kelk wordt door een assistent vastgehouden; men kan uit de kelk drinken of de hostie in de wijn dopen.

Wietse van der Velde, pastoor

6. De ‘thuiscollecte’

U kent allemaal dit zinnetje uit de afkondigingen: *“De collecte tijdens het offertorium is bestemd voor het mogelijk maken van onze vieringen”*... Onze vieringen zijn gelukkig hervat, maar nog niet iedereen durft het aan naar de kerk te komen of men is om andere redenen verhinderd de viering bij te wonen. En toch gaan de kosten gewoon door. Het Bisschoppelijk Bureau herinnerde ons, juist vanwege die doorgaande kosten, de inkomsten uit de thuiscollecten daarom niet te vergeten. Terecht natuurlijk. Verschillende parochies hebben verschillende oplossingen. Wij stellen voor om het simpel te houden. En dat is dat u gewoon af en toe een bedrag overmaakt op de bekende bankrekening van de kerk.

Rekeningnummer van de parochie is:

NL12INGB0003941884 t.n.v. Oud-Katholieke parochie v.d. H. Martinus te Groningen,
onder vermelding van ‘thuiscollecte’.

Dan weet de penningemeester Karin Bijlsma wat de bestemming is. (Bijkomend voordeel van overmaken is ook nog dat het daarmee aftrekbaar is van de belastingen).

7. Veilige kerk

De OKKN hanteert een actief beleid om een veilige kerk te waarborgen. Alle informatie hierover is te vinden op de website: <https://oudkatholiek.nl/organisatie/veilige-kerk/>

8. Agenda vieringen en overige activiteiten

Vieringen in Groningen, parochiekerk van de H. Martinus, Witte de Withstraat 2:
vieringen iedere 1^e, 3^e en 5^e zondag van de maand om 11.00 uur.

Voor de vieringen met *Kerst, de Goede Week en Pasen* en eventuele andere bijzondere vieringen: zie de agenda in de parochiebrieven voorafgaande aan die dagen.

Eerstkomende vieringen:

zondag zondag 19 mei (Pinksteren) en zondag 2 juni.

Vieringen Grace Church (van de Anglicaanse gemeenschap):

iedere 2e en 4e zondag van de maand om 10.30 uur in onze kerk.

9. Contact

Oud-Katholieke parochie van St. Martinus te Groningen

deservitor (waarnemend *pastoor*):

can. drs. Wietse van der Velde,

Jan R. Stuitstraat F8,

9663 SE Nieuwe Pekela

tel. 0597 221080/06 481 99 493

secretaris

mevr. Renée Lokman

mail: secretaris@groningen.okkn.nl

